

WIADOMOŚCI

Z POLSKIEJ KRAJOWEJ KASY POŻYCZKOWEJ.

Poświadczenia podpisów przez pracowników Oddziału na deklaracjach przystąpienia do obrotu żyrowego wolne są od opłaty stemplowej.

Punkt 4 Okólnika Nr. 154 z dnia 23 września 1923 r. w przedmiocie zaliczania opłaty stemplowej w oznaczonej wysokości od poświadczeń podpisów nasunął niektórym Oddziałom pewne wątpliwości i spowodował błędną interpretację, że w wypadku zaświadczenia podpisów przez urzędników Oddziału (Instrukcja Służbowa Cz. II § 2 strona 7) na deklaracji przystąpienia do obrotu żyrowego podlega ono przepisanej opłacie stemplowej.

Wyjaśnia się zatem niniejszym, że poświadczenia podpisów na deklaracji przystąpienia do obrotu żyrowego (form. Nr. 95 C.) przez urzędników Oddziału osób osobiście im znanych wolne są od jakiegokolwiek opłaty stemplowej, punkt zaś 4 wymienionego na wstępie Okólnika rozumieć należy w [ten sposób, że obowiązkiem Oddziału jest dokładnie badać, czy opłata stemplowa, uiszczona przy poświadczeniu rejentalnem lub sądowem odpowiada stawkom odnośnej taryfy, a więc czy rzeczony władze pobrały ją w należytej wysokości.

Wyjaśnienie powyższe mają Oddziały [zanotować w I. S. Cz. II. przy podanym wyżej paragrafie.

Ułatwienie w oznaczaniu tysięcy, milionów i miliardów.

Celem uniknięcia nieporozumień i umożliwienia wprowadzenia ułatwień w korespondencji, upoważnia się Oddziały do stosowania w informacjach i wnioskach, względnie sprawozdaniach kredytowych znaku dla tysięcy „/m,“, dla milionów „M“, a dla miliardów „M^d“, n. p. 3/m, 3 M, 3 M^d.

Uwzględnianie wypłaty czeków kas skarbowych przed innemi czekami.

Z powodu znanych trudności pieniężnych zdarzały się w ostatnich czasach liczne wypadki, szczególnie na kresach wschodnich, że czeków kas skarbowych nie honorowano w terminie, co w następstwie spowodowało opóźnienie w wypłacie poborów urzędnikom, straży granicznej i gaży dla wojska.

Nieotrzymanie na czas poborów służbowych, szczególnie w obecnej chwili gwałtownego spadku waluty i konieczności zaopatrzenia się na zimę, wywołało u zainteresowanych wielkie rozgoryczenie, które mogło się odbić fatalnie na sprawności służbowej.

Władze centralne otrzymały liczne zażalenia poszkodowanych z usilną prośbą usunięcia czempredzej dotkliwych niedomagań.

Wobec tego Oddziały winny чеки kas skarbowych na dotację tudzież na wypłatę poborów uwzględniać przy załatwianiu przed innemi czekami w dniach płatności poborów.

Zestawienie ilości i wartości weksli miejscowych i zamiejscowych zainkasowanych, oraz zaprotestowanych przez poszczególne Oddziały w ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy (styczeń po wrzesień wł.) 1923 r.

		Weksle miejscowe				Weksle zamiejscowe			
O D D Z I A Ł		Zainkasowano		Zaprotestowano		Zainkasowano		Zaprotestowano	
		Sztuk	W tysiącach marek	Sztuk	W tysiącach marek	Sztuk	W tysiącach marek	Sztuk	W tysiącach marek
1	Warszawa.	191.545	621,533.848	6.850	9,039.852	205.056	458,064.960	14.451	19,744.921
2	Białystok	2.244	5,167.327	1	100	22.332	30,507.586	356	424.324
3	Bielsko	3.394	9,440.303	—	—	5.086	13,734.806	7	15.600
4	Brześć n/Bugiem	700	739.846	—	—	7.874	12,176.209	151	219.287
5	Bydgoszcz	3.988	15,482.419	5	4.000	7.850	20,202.525	206	332.954
6	Częstochowa	10.632	24,688.467	149	409.038	17.535	23,169.097	249	339.010
7	Drohobycz	2.907	5,829.958	1	2.000	4.191	6,977.637	58	58.980
8	Gdańsk	—	—	—	—	25	63.000	—	—
9	Gniezno	231	806.803	—	—	1.069	2,338.723	15	29.500
10	Grodno	644	944.773	4	24.300	9.187	11,327.293	70	163.062
11	Grudziądz	1.366	4,625.519	2	600	2.701	6,272.840	29	97.010
12	Inowrocław	235	870.683	—	—	785	2,484.934	2	2.720
13	Jarosław	148	289.425	—	—	3.057	4,524.214	6	2.250
14	Jasło	720	1,620.772	—	—	1.639	3,207.740	11	36.113
15	Kalisz	2.228	4,319.673	—	—	15.737	22,471.023	408	639.315
16	Katowice	79	3,209.260	—	—	2.581	10,621.500	46	105.647
17	Kielce	4.041	7,538.363	9	10.700	17.849	26,312.270	398	647.637
18	Kołomyja	994	1,105.926	—	—	2.365	3,434.607	16	42.248
19	Kraków	18.906	62,805.450	1	600	53.637	113,461.543	731	1,533.010
20	Królewska Huta	4	15,010.800	4	36.000	491	2,587.170	9	6.700
21	Leszno	105	606.250	—	—	1.783	4,808.436	12	33.401
22	Lublin	5.433	16,565.083	7	6.158	28.548	48,720.308	353	471.328
23	Lwów	21.018	67,844.981	3	5.050	90.458	216,296.542	816	1,558.423

24	Łomża	322	447.048	—	—	4.093	3,626.359	20	18.125
25	Łódź	189.182	429,270.326	13.648	17,125.968	79.360	183,848.547	4.653	6,706.423
26	Nowy Sącz	203	317.538	—	—	5.290	6,624.021	14	16.660
27	Ostrów	110	571.993	—	—	707	2,204.242	5	7.500
28	Piotrków	3.439	4,928.615	24	18.415	6.126	7,091.262	175	230.970
29	Płock	566	1,301.597	—	—	5.323	6,681.279	33	97.040
30	Poznań	20.223	111,853.882	77	96.341	20.383	73,431.778	631	1,505.444
31	Przemysł	806	1,507.600	—	—	8.111	11,823.493	41	84.020
32	Radom	9.322	14,242.639	133	119.242	15.382	26,333.817	221	407.773
33	Równe	2.248	3,753.452	6	5.500	10.954	32,188.266	187	317.994
34	Rybnik	—	—	—	—	21	245.932	—	—
35	Rzeszów	950	2,228.551	—	—	17.500	28,484.805	17	28.387
36	Siedlce	441	974.967	—	—	5.420	6,472.309	89	155.208
37	Sosnowiec	985	2,567.184	—	—	17.224	32,410.915	274	620.840
38	Stanisławów	1.772	2,563.417	1	1.500	11.792	16,415.737	66	92.900
39	Starogard	36	188.000	—	—	271	846.139	15	109.200
40	Suwałki	377	521.650	1	500	4.893	5,134.820	25	27.050
41	Tarnopol	135	247.290	—	—	6.617	8,583.041	52	101.070
42	Tarnów	1.031	1,717.788	—	—	20.707	32,122.824	180	215.071
43	Tczew	283	917.066	—	—	346	993.583	6	5.238
44	Toruń	1.820	6,117.320	19	61.100	2.392	8,911.985	145	660.081
45	Wilno	12.202	23,625.499	—	—	47.073	87,950.976	522	878.973
46	Włocławek	1.849	3,650.257	—	—	11.048	19,156.103	157	285.700
	Ogółem	519.864	1,484,559.608	20.945	26,966.964	802.869	1,645,347.196	25.928	39,075.107

Jak z powyższego wykazu wynika, cały szereg Oddziałów nie zwraca jeszcze dostatecznej uwagi na punktualny wykup **szczególnie weksli miejscowych** w terminie płatności. Ze sprawa ta nie jest beznadziejna, lecz, że daje się uregulować z korzyścią dla sprawności inkasowej i z dobrym wynikiem dla naszej Instytucji, świadczy większość Oddziałów. Przypomina się ponownie wszystkim Oddziałom postanowienia Okólnika Nr. 36 z dnia 6 kwietnia 1922 r., które przestrzegane być winny z całą skrupulatnością.

Pilne czuwanie Oddziałów nad terminowym wpływem waluty eksportowej.

Przypomina się Oddziałom, że do terminowego wpływu waluty eksportowej przywiązuje się wielką wagę. Oddziały winny zatem bacznie czuwać nad tem, aby firmy w należnym terminie wywiązywały się ze zobowiązań walutowych.

Nowe banknoty niemieckie.

Bank Rzeszy wypuścił nowe banknoty po Mk. 1.000,000.000 II serji.

Banknoty po Mk. 1.000,000.000 są z daty 5 września 1923 r. na papierze białym formatu 86 × 160 mm. Znak wodny po prawej stronie przedstawia ozdobnie wykonane liście ostu; pasma znaku wodnego są niebieskawo-zielonego odcienia i zawierają nitki wtłoczone miedziano-brunatne i pomarańczowo-czerwone. Na brzegu szerokości 35 mm widnieje ozdobna cyfra 1 oraz słowo „Milliarde” koloru oliwkowo-zielonego. Tło jest odcienia oliwkowo-zielonego, szaro-czerwonego, brunatnego, oraz łupkowego. Zawiera ono u góry w środku ozdobną jasną cyfrę 1 z powłoką brunatną i poniżej wygięte słowo „Milliarde” w odcieniach czerwono-szarym, łupkowym i znów czerwono-szarym. Druk tekstu koloru czarnego. Słowa określające wartość banknotu wykonane są dużym ozdobnym drukiem. W środku zdobnej listwy, znajdującej się poniżej, umieszczone jest słowo „Mark”. Po obu stronach podpisów członków „Reichsbankdirectorium” czarne stemple kontrolne. U dołu po obu stronach w pięciu linjach formuła o karze za fałszerstwo. U góry po prawej stronie numer porządkowy i serja odbite czerwonym drukiem.

Pozatem zamierza Bank Rzeszy wypuścić w najbliższych dniach banknoty po Mk. 5.000,000.000 z datą 10 września, oraz banknoty po Mk. 10.000,000.000 z datą 15 września 1923 r.

Zabezpieczanie przed zagubieniem na pocście przesyłek w dużych kopertach do Centralnej Księgowości.

W uzupełnieniu komunikatu w „Wiadomościach” Exh. 124/XI z dnia 15 czerwca 1923 r. w sprawie odpowiedniego zabezpieczania przed zagubieniem na pocście, dużych kopert (form. Nr. 168 C.), zawierających raport kasowy i załączniki dla Centralnej Księgowości, poleca się Oddziałom ponownie zwracać należytą uwagę na ten szczegół i — o ile zawartość koperty jest dość znaczna — wiązać ją nakrzyż mocnym sznurkiem, względnie podzielić załączniki na dwie lub więcej części i przesłać do Centralnej Księgowości w listach oddzielnych.

Zdarza się bowiem bardzo często, że koperty duże, zawierające raporty kasowe i wykazy, doręczane są Centralnej Księgowości w tak zniszczonym stanie, iż trudno częstokroć ustalić, czy nie brakuje jakiego załącznika, co już niejednokrotnie miało miejsce.

Zakaz skupu zniszczonych banknotów obcych i koron czesko-słowackich w odcinkach po koron 5 z daty 15 kwietnia 1919 r.

Przy nabywaniu walut obcych Oddziały nie zwracają uwagi na stan banknotów, w jakim się one znajdują, w przypuszczeniu, że każdy banknot, chociażby nawet bardzo zniszczony, może być przez Oddział Główny w sposób właściwy użyty.

Banknotów obcych jednak nadmiernie zniszczonych Oddział Główny nie pozbywa tak łatwo i przy wymianie w zagranicznych bankach za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych na banknoty zdadne do obiegu ponosić musi stosunkowo znaczne koszty, co tem samem podwyższa cenę kupna takich banknotów.

Podnosząc tę sprawę, poruszoną już w Okólniku Nr. 123 z dnia 23 maja 1921 r., poleca się Oddziałom ponownie zwracać uwagę na stopień zniszczenia banknotów obcych, przyczem kryterjum, jaki banknot uważać należy za zdalny do obiegu, a jaki za zniszczony, pozostawia się rutynie i doświadczeniu samych Oddziałów.

Jednocześnie podaje się do wiadomości Oddziałów, że nie należy nadal przyjmować do skupu koron czesko-słowackich w odcinkach po koron 5 z daty 15/IV. (dubna) 1919 r. o kolorze czerwonym z dwoma kobiecemi głowami jako wycofanych z obiegu z dniem 31/XII 1922 r. Prekluzyjny termin wymiany tych banknotów oznaczony został na dzień 31 grudnia 1924 r.

Wymiana uszkodzonych banknotów.

Niektóre Oddziały kasują banknoty nieznacznie uszkodzone zapomocą stempla „Bez wartości”, co powoduje ciągle zażalenia ze strony urzędów państwowych.

Wyjaśniamy zatem, że należy wymieniać banknoty z zatartymi cyframi jednego numeru — o ile drugi numer jest nieuszkodzony. We wszystkich innych wypadkach obowiązują przepisy zawarte w Okólniku Skarbcza Emisyjnego Nr. 200 z dnia 30 lipca 1921 r. i w „Wiadomościach” Exh. 124/V z dnia 15/III 1923 r.

Wynik umorzenia i konwersji 6% złotych bonów skarbowych serji I A.

W terminie od 1 do 10 października 1923 r. włącznie umorzono	
za gotówkę 6 % złotych bonów skarbowych serji I A	z 3,948.120—
skonwertowano na serję I B, C lub D.	„ 5,287.610—
Razem	<u>z 9,235.730—</u>

Pobieranie w gotówce stosunkowej opłaty stemplowej.

Niektóre banki prywatne odmawiają honorowania weksli, czeków lub przekazów, od których Oddziały pobrały stosunkową opłatę stemplową w gotówce w myśl zasad ustalonych w Okólniku Nr. 83 z dnia 7 czerwca 1923 r., stwierdzając to umieszczeniem na czeku pieczętki o podanej w tymże Okólniku treści.

Jako przyczynę odmowy podają banki prywatne, że nie uwidoczniono na dokumencie, kto pobrał opłatę stemplową i w jakiej wysokości.

Aczkolwiek wobec wyraźnego brzmienia reskryptu Ministerstwa Skarbu z dnia 11 kwietnia 1923 r. L. 1412/D. P. i O. Gr. II. W. 2 wszelkie uzupełnianie treści, zawartej w pieczętce byłoby zbędne, jednak, celem uniknięcia nieporozumień i opóźnień w tym dziale operacyj, wskazanem jest, aby treść pieczętki:

„Opłatę stemplową uiszcza się gotówką w myśl zezwolenia Ministerstwa

Skarbu z dnia 11 kwietnia 1923 r. L. 1412/D. P. i O. Gr. II.”

uzupełniano przez dopisanie atramentem kwoty pobranej opłaty tudzież pod pieczętką umieszczano stempel Oddziału.

Podpisy firmantów Oddziału pod stemplem firmowym są zbyteczne.

Zarządzenie powyższe należy odnotować w Okólniku Nr. 83 z dnia 7 czerwca 1923 roku.

Sprawy finansowe Rosji Sowieckiej

według raportu Poselstwa Polskiego w Charkowie z dnia 9 października 1923 r.

„Wskutek braku środków Narkomfin (Narodowy Komisarjat Finansów), a za nim Gosbank (Bank Państwa) skrócili w ostatnich miesiącach w bardzo silnym stopniu kredyty trustom i kooperatywom.

Ponieważ większa część przemysłu i kooperatywy żyją głównie z rządowych pieniędzy i kredytów, redukcja kredytów wywołała natychmiast katastrofę finansową. Instytucje te nie są w stanie wykonać zobowiązań, nie mogą wykupić weksli zdykontowanych w Banku Państwa i w Banku Przemysłowym i w danej chwili już większa część trustów i kooperatyw mają sprostowane weksle.

Wywołało to ogromne zamieszanie na rynku i w zeszły poniedziałek (1 października) w biurze Zjazdu przemysłu, handlu i transportu odbyło się posiedzenie, poświęcone specjalnie rozpatrzeniu położenia handlu i przemysłu w związku z obecną polityką Narkomfinu.

Pełnomocnik Komisarjatu handlu wewnętrznego (Komwnutorga), wystąpił z ostrą krytyką polityki Komisarjatu Finansów, wskazując na opłakane skutki, jakie wywołała gwałtowna redukcja kredytów.

W odpowiedzi na to zastępca komisarza finansów dowodził przede wszystkim, że redukcja kredytów nie była zastosowana do wszystkich przedsiębiorstw i nie w tym stopniu, jak przedstawił to przedstawiciel Komwnutorgu; zaznaczył jednocześnie, że Komisarjat Finansów nie może utrzymywać na swój koszt całego państwowego przemysłu i handlu, że przemysł musi przejść na samoopłacalność i rozwijać się w proporcji do swoich środków; Narkomfin liczy się z tem, że z powodu zmniejszenia kredytów i dotacji może się trzecia część przemysłu zamknąć, jednakże stan finansowy państwa nie pozwala na nieograniczone podtrzymywanie deficytowej produkcji.

Wreszcie wskazał, że dalsze emisje sowieckich pieniędzy papierowych sytuacji nie poprawiają, gdyż spadek rubla przewyższa emisje i wartość pieniędzy papierowych w obiegu z miesiąca na miesiąc spada, doszedłszy już na 1 października b. r. do czterdziestu kilku milionów rubli złotych; rząd przewiduje dalszy spadek tej wartości, co może doprowadzić do faktycznego anulowania sowieckich papierowych pieniędzy".

Ruch służbowy.

Przyjęto do służby urzędników nieetatowych kat. „A”.

Kijak Piotr do Wydziału III Administracyjnego w Warszawie, Bielański Zygmunt do Centralnej Księgowności w Warszawie, Dąbrowski Stanisław, Kozicki Wacław, Jankielewicz Henryk, Warchoł Stefan i Zabawski Władysław do Oddziału Głównego w Warszawie, Prokopczyc Bohdan i Głowacki Jan do Oddziału w Katowicach, Kiernik Marjan do Oddziału w Krakowie, Dr. Piątkiewicz Zdzisław do Oddziału we Lwowie.

Zwolniono ze służby urzędników kat. „A”.

Markowski Włodzimierz Marjan z Oddziału w Katowicach, Polowiec Franciszek z Oddziału w Nowym Sączu.

Zmarli.

Radziszewski Tadeusz, Inspektor, Zast. Dyr. Oddz. Gł. zmarł d. 5/X. 1923 r.

Przeniesienia.

Gorczykowski Stefan, urzędnik z Oddziału w Poznaniu do Oddziału Głównego w Warszawie, Boras Ignacy, urzędnik z Oddziału w Sosnowcu do Oddziału w Piotrkowie, Witkowski Marjan, urzędnik z Oddziału w Rybniku do Oddziału w Toruniu.

**Naczelna Dyrekcja
Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej**